

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.
Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, év-
negyedrre 3 ft o. e.
Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresz-
tesy Pál úrak kereskedésében, hol egyes szá-
mokat is kaphatók.
Szerkesztői szállás: belső-tordantóza 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az omelet-
ház hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Mirdetési díj: 50. hasábról garmond sorért 6 kr
s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételének: Helyben: a kiadóhivatal-
ban, Demjén László könyv- és Keresztesy Pál papir-
kereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Királyutca
60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neu-
er-Markt 11. sz.) Oppalik Alajosnál (Wollzeile 22.
sz.) Rudolf Mosse of. Zeitungs-Agent (Stadt, Seiler-
strasse 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stutt-
gart.
Nyitólírózikkék: sora után 20 kr. előleg be-
küldése mellett, a szerkesztőséghez czimzendők
Előfizetések s hirdetések díjak a vidékről
szerkesztőséghez küldendők be.

A kolozsvári egyetem tan-
székeiről.

(Ss.) A kolozsvári egyetem tanszékeire a
pályázat ideje lejárt. Folyamadokban nem volt
hiány; mert, hiteles tudósítások szerint, a 42 tan-
székre száznál többen versenyeznek. Vajha mind-
nyáján kitűnő szakértők, kapacitások lennének, s
mielőtt pályázati kérelmüket megírták, számot ve-
tettek legyen önmagukkal arra nézve, melyik
szakmában érvényesíthetik többé-kevésbé fényes
tehetségeiket legjobban, a magasabb tudományos
műveltség, készütség érdekében; ha e két fölte-
vésünk vezérle a pályázókat új egyetemünk tan-
székei felé, ugy a betöltés kérdése is könnyebben
megleendő oldható, s a miniszter kevésbé lesz
kötve a tévedéseknek, melyekre hazánk egész tu-
dományos világa hiuz szemekkel figyel, mert érzi,
hogy kolozsvári egyetemünk kellő szervezése, nem-
zeti haladásunk, életérdeünk egyik legfőbb kér-
dése.
Az egyetemi tanszékek betöltésénél tagad-
hatlanul a tudomány és képesség kell hogy a
minisztert irányozza. Elég e részben az erdélyrészi
egyetem magasabb elhivatására mutatni, egy-
mellesleg fölemeltyén azt is, hogy a tanári személy-
zet száma csak 42-ben levén megállapítha, ha en-
nek csak egyharmadát is mellétekintetek ültetnék, az
egyetem cathedrálba, már magának az egyetem
felállításának célja lenne veszélyeztetve, sőt vég-
zetes lehetne ez magára, ez új tudománytelepünkre
is főleg azért, mert esetleg ép a legnevezetesebb
szakmák juttatnának árva kezére.

A pályázati folyamodványok mellékleteiből
sokban tájékozhatja magát a miniszter a folyamo-
dók tudományos készütsége, tanári képessége fe-
lől; ámde szükséges nemcsak a magaslatról szét-
tekinteni, le kell szállani a völgyületbe is, ha a ta-
lajt jól akarjuk ismerni, — fel kell keresni az alan-
tabb fekvő forrásokat is, mert néha ezekből is so-
kak, gyakran többet meríthetünk, mintsem egy-
előre csak remélni is lehetett.
A pályázók közt lehetnek olyanok, kik ed-
digel nem foglalkoztak (vagy ha igen — de hosszú-
szas ideig félbehagyták) a tanítás szellemi
munkájával; ezekről nem szólunk, ezekre nézve a
miniszter mint előbb kitűnő tanferfu tudni fogja a
mérleget megtalálni, melyen felismerhesse, nem
fognak-e majd nagyon könnyűeknek találatni a
tudományterjesztés nagy művének mérlegében;
ezeknek tudományos készütségét főleg irodalmi
működésük kell hogy tanúsítsa, ez kell, hogy alap-
pót nyúltsion, melyről az új egyetem cathedrálra
léphetnek, oda nyugodt öntudattal helyezhetők.

Az irodalmi érdemeket a gyakorlott szakfér-
fiaknál is sokba kell számitanunk, de nem mindenbe.
Például a kolozsvári jogakadémia jelenlegi
tanárai közül (ezek is mindnyájan pályáztak lesz),
egy Dobránszky, egy Groisz, egy Haller, egy
Berde, stb. az irodalmi téren is több-kevesebb si-
kerrel működtek, s ez által tanúságát adták annak,
hogy az általuk tradált szakma tudományos színvo-
nalan állanak; különösen Dobránszky művei, mely-
ek önálló munkában s folyóiratokban és napila-

pokban is megjelentek bizonyítják, hogy ő a sta-
tistikai tudományban teljesen otthonos, hogy e
részben lehető versenytsárai aligha megközelítik;
mert ő e szakra több külföldi nagy egyetemen ké-
szült s hosszabb idő óta tanítja e tudományt a ko-
lozsvári jogakadémián, mint bárhol az ország bár-
melyik jogakadémiáján mások tették, tehették —
ezt pozitív tudjuk. Mi tehát az irodalmi érdemeket
ugy Berdenél mint Groisnál, Hallernél ugy mint
Dobránszkytól számba vesszük; de ehhez a tudomá-
ny és képességek kivül, még egyet kívánunk,
mit a miniszter önmaga kiváló figyelmébe is aján-
lunk ugy a kolozsvári jogakadémia tanárainak, mint
a másfelől egyetemi tanszékre folyamodóknak meg-
bírálásánál, illetőleg megválasztásánál.

Különösnek látszhatik és mégis bebizonyult,
hogy a tanítványok a tényleges eredmény mellett
főleg az előadás, a tudomány átadása tekinteté-
ben illetékes megbírói tanárainak.

Ott ül a tanteremben 60—100 fiatal ember
és hallgatja a tudós tanárt, s már néhány előadás
után tisztában van magával — bár az érdeklé tudomá-
nyunk elemeit is alig ismeri — arra nézve
othon érzi-e magát tanára szakmájában?
kissé huzamosb idő után arról is számot tud adni
magának az egyetemi polgárság: vajjon a tudósnak
felismert képes-e tudományából másnak is
juttatni? vagy a kincset sehogysem tudja mással,
kivált a tudomány színvonalán nálánál alább álló-
val, vagy épen az elemiakkal küzdővel megosztani;
ezekre nézve számtalan példát mutat fel a tudomá-
nyos intézetek élete s története.

A mi szerény nézetünk szerint tehát a minisz-
ternek a kinevezéseknél nemcsak abból kell a tu-
dományosságot és képességet megítélni, a mit az
okmányok, diplomák, irodalmi művek mutatnak,
hanem közvetlenül kell értesülni a szerény kivált
a működő tanárokat illetőleg — arról, mennyire
kedveltek és látogatottak az illetők tanórai;
ez nem lesz a legutolsó doce. Ebben találjuk okát
annak is, hogy a külügyetemen is akárhany tudós
üres székek előtt prelegál, mert tömegtelen sokat
tud ugyan, hanem a tanításhoz nem ért, minden
ott marad az ő kaptalanjában! Ezért kerjük a mi-
nisztert vegye tekintetbe az egyetemi tanszékek
betöltésénél a tudomány, képesség és irodalmi érd-
em mellett a kedveltséget is, ez nem lesz a
legrosszabb iránytű a cél felé haladásban.

Pest aug. 17-én.

Vajjon szükséges, hasznos- és tanácsos-e hogy
vasutak az állam tulajdonát képezzék és általa kezel-
tessenek?

E kérdés még csak egy évvel ezelőt is nem egy
izben merült fel az illetékes körökben. Szakértők sem
tudtak — vagy legalább is nem akartak — részben dön-
tő és határozott feleletet adni. Mindenesetre kényes ter-
mészetű a kérdés, s a felelet sem oly könnyen adható,
mint a hogy azt első percben hinnők!

A vasutak építésének rohamos korszakában, a
mindinkább élénkülő forgalom mindenesetre nagy ténye-
zőt képez anyagi ugy, mint szellemi előrehaladásunkban
Nem lehet reánk nézve közönyös vajjon kinek kezelése
alatt és kinek birtokába van ez — vagy azon vasutvonal

annyal is is inkább, mert a forgalom kiterjedése — mint
mondók — előrehaladásunk kérdése.

Részvénytársulat, többé kevésbé mondhatók:
minden tekintetben a nyereszkesedést tüzi ki főfeladatául.
Hogy az ily elvek alapján létrehozott és kezelt intézetek
mennyire távol esnek magasztos céljuk betöltésétől, hogy
a hazai kereskedelem és forgalom felvirágzása, a kiviteli
összekötés megnyitása mennyire korlátozták; — nem
kell bizonyítgataunk.

Koránsem akarom én azt állítani, hogy vasuti rész-
vény társulataink csupán ez elveket követik; de senki
sem tagadhatja meg igenlő nézetét midőn azt mondom,
hogy: a részvénytársaságoknak mindenkor és mindig nem
azt a bölcs elvet kell irányadóul tekinteni, mely szerint:
kiadásait bevételai arányához mérje, hanem igen is
igyekeznie kell tapintatos eljárás alapján oda hatni, hogy
bevételeit a kiadások fel ne emésszék sőt, hogy az
elhelyezett s a részvényesek verjétekkel keresett fillérei-
ből összerakott tőke után megfelelő kamatot nyerjenek
s oszthassanak ki.

Egy vasutnak önköltségei számtalanok és roppant
nagyok. Hogy tudjon most magán a társulat még is
segíteni?

A kereskedelem, a forgalom és hazai iparunk ro-
vasára magas taritást léptet életbe, mely az illető in-
tézethek hoz ugyan hasznot, osztalékat is, de melyért
a hazai ipar nagyon kevés közönnel nem tartozik.

Csupán ezen tény is jelezheti a soraink kezdetén
föltett kérdésre a feleletet.

Volt már alkalom, mióta az állam a volt m. északi
vasutat megvetté, felismertünk azt, miszerint nemcsak
hasznos és kívánatos, hogy a vasutak az állam birto-
kát képezzék, de a hazai kereskedelem, forgalom és ál-
talanos ipar előmozdítása, kiterjedése és felvirágzása
szempontjából okvetlen és feltétlenül szükséges is.

Eddig a m. k. államvasutakon a többi vaspályák
ellenében — a legujabban kiadott s leszállított áru ta-
riffával plane — a szállítás mind személy, máha ugy
tehernél is a legolcsóbban eszközöltetett; és pedig nem
mondhatók, miként ez a jövedelmet felülmúló kiadások
miatt s mellett történhetett csak; mert ha megtekintjük a
m. k. államvasutak 1871 évi zárszámadását, meg fogunk
győződni arról, hogy dacára a kedvező szállítási díjak-
nak az államnak meglehetősen szép jövedelme is volt, jóval
fölülmúlván az, az egy millió föl.

Ennélfogva be kell látnunk, miként az állam bir-
tokában lévő vasutak u sző szoros értelmében a hazának
adják hasznukat; ez által oly nagyot lendítve az ipar
és forgalom nagyobbodásán, melyre más magány vasuti
intézet bármely körülmények közt teljesen képtelen.

A főm. közlekedési ministerium mindenesetre ily
szempontból indulhatott ki, midőn az „nyém és tied“
közti kérdést teljesen tisztázza, a volt m. k. vasutépít-
észeti igazgatóságot, a m. k. államvasutak üzletigazga-
tóságához beosztá.

A vasutépítést, és az államvasutak ügyei eddig
két egymástól teljesen független testület igazgatása alatt
állottak. A történet egyesítéssel minden tekintetben oly
célzesei változások eszközöltettek, melyek után nyu-
godtan és bátran állíthatjuk azt, hogy az országra nézve
minden tekintetben az állam tulajdonát képező állam-
vasutak a hasznosak s így ezek szaporítása kell ész-
szerűen törekedni. Csikváry Jákó.

TÁRCSA.

Thiers Trouville-ban

A francia köztársaság elnöke e híres furdőben
tartózkodik s egy hónapot ott fog tölteni A külföldi lapok
csak ma sem tagadhatják figyelmüket Franciaországtól s
igy Thierstől sem. Ma Trouvillról csaknem annyit írnak,
mint valamikor a híres Biaritzról. Az angol és német
lapok érdekes indósaítási közül kiválasztjuk az „Allg.
Zig“ aug. 7-ről szóló levelét, mely — rövidre vonva így
„Mig szombatón a legutolsó versaillesiak utra készülöve
málháikat csomagolták, egész Páris a Trouvilleba induló
vonat állomására sietett. A tolongás tömegesebb volt
mint valaha a szombati vonatknál, mikor a „hazas em-
berek“ Baden-Badenbe özlöltek Párisból. A pályagaz-
gatóságot egészen elárastotta. Miután az első vonat a
kocsik számát megkétszerezte, még kiegészítő és pót-vo-
natot kellett rögtönözni. Csakis az első osztályban, mintegy
hat óra hosszat mentek, megállapodás nélkül, Trouvilleig
Mindenki sietett az elnököt megelőzni félvén, hogy utána
már nem kap helyet. A képviselők közt kik élébe siettek,
találkoztam Scherer ural, a „Temps“ című lap vezérével
ki ezen újság Aumale-féle ingadozásainak véget vetett,
s mégis fenntartja annak nemzetgazdasági ellenzékiségét
Thierssel szemben, a nélkül, hogy az a köztársaság
elnöke iránti ragaszkodását akadályozná. Scherer ur, a
versaillesi magányból magával hozván a legutolsó benyo-
másokat, egy pozitív bölcs mosolyával mondá nekem:
„A köztársaság meg van alapítva; minden jobban megy,
mint az ember reményelhet; az ember aggodalom nélkül
bizhatja magát tengerre.“ Nincs ország, hol a „szűkebb

körökön kívül“ kevesebbet beszélnek a politikáról, mint
Franciaországban. — Hanem a vonat robogott s Deau-
villeban állapodott meg a Trouville kikötőjébe ömlő kis
folyó egyik hídjánál. Az első, a mit láttunk, egy kised
kiállítású sátor-tábor volt egy vagy két század számára
kik a köztársaság elnökének állanak szolgálatára. A
vendéglők roppant nagyok, a lakás rengeteg drága, de az
érkezők azt fizetnek, amit kérnek tőlök. Egy istálló mö-
gött, szégyenkezve elbújt zugszoba napjára 5 frank
kétszeri evés, (olyan, a milyen) bor nélkül 9 frank, — a
bor drága, de aztán rosz is. Legjobb s aránylag legol-
csóbb a legelőkelőbb vendéglő „a fekete sziklához.“ Elő-
szőr is Georges Sand asszonytal találkoztam a tenger-
parton. Ő vissza fog huzodni Cabourg tengeri furdőbe,
hogy háborítatlanul dolgozhassék, mert még mindig
abban az állapotban van, hogy kenyerét ugy kell meg-
keresnie.

Trouvillról családás volna nagyot gondolni.
Baben-Badenhez képest Trouville kicsiny, nyárspolgáriás
csendes, unalmas ha csak a nap be nem ezüstözi a ten-
geret. A tengerpart, hol az ember fürdik, végtelen kellemes.
s a furdő vendégek minden követelésének megfelel, ha
egyebet nem keresnek. Trouville új hely, husz éve ala-
kult egy halászfaluból; lakói szép, értelmes képi embe-
rek. Trouvilleban sok kitűnő styiban épült villa van;
de minden csak most kezdődik benne. A ház, melyben
Thiers lakik, Cordier ur tulajdonja, ki a bonapartista ka-
mara tagja volt s némileg a mai Trouville alapítójának
tekinthető. — A casinóban 50 frankért havonként két
egyen lehet részvényes, mely egészen házias. A nők
magokkal hozzák kötecsüket, s délutánonként gyermekek
és ifjak ugrándoznak a zongora körül. Az hogy itt a
demi-mondanak minden nyoma hiányzik s a Rajna táján

ismert gazdag, vagy gazdagot játszó kalandorok touristák
és kártyások nincsenek, tagadhatalanul egyhangva teszi
a furdőt. Azonban a tengerparton, tengeren és tengerben
való együttlél, nincs regényesség, kacérság és lovagias-
ság nélkül. Csak egy hidon kell átmenni Deauvilleba. De
mily rosz ez az újonatú, félig felépült, számos monu-
mentális nagyság paloták között — Deauville hü képe
a Bonaparte-féle spekulatív vakmerőségének és bukásá-
nak. A vilábolondításra szánt szinpadí díszítések, milli-
ók árán.

Hétfőn esős volt az idő, de azért nem volt unalmas
mert Thierst kellett várni. Bár kérte, hogy minden ünne-
pélyességet kerüljenek, mégis minden ablak fel volt zász-
lózva. Egy hadi corvetta a partról tekintélyes távolban
horgonyzott; gyalogság, köztársasági nemzetörség lovon
és gyalog, fegyveres vámbörök, zsandárok és tengerészek,
összesen mintegy 800 ember, képeztek sorfalat az állo-
mástól Trouvilleig. A nöp — t. i. halászok, matrózok, kis
iparosok s a környékbéli parasztok — süri csoportokban
állott. Derék, egészséges, tiszta nép; több asszony és le-
ány, mint férfi, s mind igazán kicsipve. Sok háznál ké-
szülődtek este az ünnepélyes kivilágításhoz. Mi —
mondá egy korcsmáros asszony — mi teljes torokból
akarjuk öt életit; ez érdemelte meg igazán! Egy bár-
tom a tömeg élére állt, s a halásznak és matrózoknak
magyarázgatta, hogy majd így kiáltanak: „Vive Thiers,
vive la Republique!“ Igen, igen — szóltak — s egy vén
halászaszony azt mondja, ha valaki „Vive l'empereur“ —
kiált, azt a tengerbe dobjuk. Thiers kissé késett, s mikor
megérkezett is zárt kocsiában jött. Minthogy nem igen is-
merik, némi fáradságba kerül őt felfedezni, meglátni. Rá
se érték észrevenni őt; már a kocsit tovább ment s csak
akkor lobogtat utána a kendők és fővegek csak akkor

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Berlin. Híre jár, hogy Bismarck hig
nem lesz jelen a császárk találkozásánál; ál-
lítólag annyira gyöngéledik, hogy az állam-
ügyektől teljesen vissza kell vonulnia.

Belgrád. A város ünnepi díszben; ezer
és ezer idegen hullámszik az utcákon, kül-
dötségek érkeztek Moszkvából, Konstanti-
nápolyból, Cefinjéből, Turnusevermből.

Lapszemle.

A „P. Lloyd“ örvendve tapasztalja, hogy a pesti
egyetem lassan de folytonosan halad a korszerű reformok
ösvényén, míg végre a többi európai egyetem színvonalára
fog emelkedni. Azon nézpontból indulva ki, hogy időköz-
ben, míg a nagy cél teljesen elértek, sok üdvöset lehet-
ne életbe léptetni, a „Lloyd“ bírálat alá veszi a tanári
collegium részéről a közoktatási miniszter elé terjesztett
újabb javaslatokat. Helyesli, hogy minden tantárgyra
nézve legalább két tanár neveztessek, hogy a jog-és
államtudományok egy facultásban maradnak ugyan egye-
sítve, de a vizgáknál elkülönítetnek ugy, hogy a politi-
kus jövőre nem tartozik a jogtudományokból, a jogász
az államtudományokból vizsgát tenni.

Az „Ung. Lloyd“ az orosz egyházi körökben vég-
bemenő nagy horderejű mozgalomra figyelmét,
melynél fogva az orosz államgyház erős törekvést árul
el a nyugoti egyházhoz és az 6-katholicismushoz való
közeledésre. Már 10 éve, hogy Moszkvában „a szellemi
felvilágosodás barátai“ czim alatt egyet áll fenn, mely a
vallási és erkölcsi fejlődés előmozdítását tűzte ki feladatul
népszerű vallásos és erkölcsi tartalmu könyvek terjesz-
tése által. Ez elv alapján a múlt tavasszal külön osztály
alakult Pétervárott, melynek főbb céljai e három pontba
foglalhatók össze. 1) Közeledés a clerus és világiak közt
és eszmecserre az orthodox egyházat érintő kérdések felett.
2) Egészséges nézetek terjesztése az igaz tan, az ortho-
dox egyház történelmére és jelenleg fennálló sectái felett.
3) Folytonos érkekezés az igaz vallás külföldi elhárzo-
saival oly czéllal, hogy erkölcsi támasz nyújtsassék nekik
az orthodox egyház iránt külföldön uralkodó nézetek
tisztázására. Ezen egyet élén Konstantin nagyherceg
áll. Az „Ung. Lloyd“ kiemeli, mily fontos e mozgalom
politikai tekintetben is, nem mint ha általa az északi
óriás politikai hegemoniája megállapíthatnék, hanem méri
Oroszország initiatívája a vallási reformok terén, jelenté-
kenyen növelheti e birodalom tekintélyét a külföldön, s
más államok talán későn juthatnának azon meggyőző-
désre, hogy valamely ország jövője attól is függ, mily
módon és arányban vett fevékeny részt az emberiség nagy
cultura-kérdéseinek megoldásában.

Kolozsmonostor, aug. 19. 1872.

T. Szerkesztő ur! Nem mulaszthatom el, hogy a
kolozsmonostori felsőbb gazdasági tanintézetben jelen év
augusztus 19-én d. e. 10 1/2 órakor a néptanító gazda-
sági tanfolyam ünnepélyes megnyitása alkalmáról e lap
közönségét ne értesítesem.

Mig a tanári kar a tanterem melletti szobába ösz-
szegyült, több érdekes gazdasági tárgy lón előhozva.

dörgött utána hatalmasan „Vive Thiers, vive la republi-
que!“ „A mi elnökünk“, — mondják a parasztok. „A mi
apánk“ mondják az asszonyok.

Thiers-sel a milliárdos kölcsön verőfényé jött Tro-
villeba; a szó teljes értelmében aranynapot hozott a ven-
déglok számára.

Ha azonban az orvosok azt képzelik, hogy Thiers
Trouvilleban kipiheni magát, akkor nagyon tévednek. Vele
van hadügyministere, hogy nagy tüzéségi kísérleteket te-
gyenek. Havreban szintén várják; egy gyakorlati felolva-
sásra hívták meg, melyet ott a szabad kereskedéstről fognak
tartani, s 30 millió kikötő-költségről is van szó. Ma a
furdővendégek üdvözölték őt a sétányon, hol több olva-
sója van a „Figaro“-nak. mint hazafias okos köztársas-
ságpárti. Szombaton nagy bál lesz, hova az elnök is meg
van hívva, s Normandiának összes lötenyésztői ott várják
őt együtt. A játékbankok kérdését el nem utasíthatja;
okvetlenül élébe fog kerülni.

Csak kormányi engedélyre volt szükség, hogy a
„casino“ tagok számára egy játékbank engedélyeztették.
A játékbérlő egy milliót egy casinót építtetne a legna-
gyobbszerű styben; egy másik milliót Deauville kiépítte-
tésére fordítana, egy harmadik milliót adna az állampénz-
tárnak. Azonban a mit a kormány Trouvilleban megén-
gedne, azt más furdőtől sem tagadhatná meg, s a játék
bankok ugyancsak megszaporodnának.

A közvélemény Párisban is ellene van ennek mert
több koldust teremtene, mint a mennyi. Trouville épít-
lése megérdemel, s más oldalon magok a helység lakói
is ellenzik. Jóravaló furdőigazgatóság s egy derék casi-
nói vállalkozó játékbank nélkül is sokat tehetne e szép
jövőjü furdőért. — No de Thiers itt időzése mindenesetre
korszakot fog alkotni Trouville-ra nézve.

Szentgyörgyi Lajos tanító ur által, mi alatt t. Kodolányi Antal igazgató tanár ur vezetése alatt a többi tanár urak is megjelentek az emittet tanteremben.

Ezután az elmében dus, a tudományokban gazdag tanfőúr igazgató ur megnyitó beszédét mondott (a jövő számban közölni fogjuk.)

Különösen körvonalozta a gazdasági hasznosságát és fontosságát, s egyszersmind arra buzdított, hogy a hallottakat megtartsuk s azokat megjegyezve családi tűzhelyeinkre vigyük; mert úgy mond: hacsak 2-3 tagot meg nyer a tanító e szak gazdasági tevékenységre meg van a tanfolyamnak eredménye, legyünk olyanok mint a szorgalmas mész, mely kora reggeltől estig mindig munkálkodik, ha előre félnek maradunk, már a jövő évre készszer annyi tanulni valónk lesz, mert, ki a korral nem halad.

Az, sötétségben maradt és ha valamiben úgádozunk, forduljunk a tanár urakhoz, kikől mindig útmutatást nyerünk.

Beszéde végeztével sajnálatl. fejezte ki azt, hogy nem fog az előadásokban részt venni sokféle teendői miatt; de helyettesíteni fogja a szép készülségű Dr. Entz Géza tanár ur, valamint előadók lesznek Tuba Lajos tanár és Szentgyörgyi Lajos kitűnő kertész urak.

Ezután a tanórártv. olvastatott fel. Végül alóirt indítványba hozta, hogy a tek. igazgató tanár ur bejegyeztével minél több lapban nyomtatni ki a megnyitó beszéd, mely örökre szívünkbe vése marad; mit a t. pályatársak egyhangulag helyeselték. Miután dicső Szent, István királyunk ünnepe közebe esik, szeredán kezdődnek meg az előadások.

Kittartást kívánunk a nemes munkára. Császár Peto, pálfalvi közösi tanító.

Pest, aug. 18. (Cs.) Tekintetes szerkesztő ur! Becses lapja a „Kolozsvári Közlöny” nem kevés meglepetésemre tegnap új beosztással, bővebb tartalommal s láthatólag megújulttan nyitott be hozzám.

Megvallom: rég táplált óhajom volt, bárha a mi „Kol. Közlönyünk” is, mint más napilapjaink, egész ivyol jelenhetne meg naponta; óhajítottam ezt több alapos okból.

Óhajítottam ezt: mint a lap olvasója. Mert, most már a lap nagyobb tere megengedi, miként a bel- és külföld napi dolgairól kimerítőbb híreket és eszmecseréket kaphassunk és az újdonságok, valamint a lap többi közleményei is tisztesebben gyorsan és nagyobb számban nyerhessenek téré, mert ügyesen irt tárcákat sem nélkülözök ezental, a mennyiben nagyobb téré mellett, mindig szakíthatni a tárczáknak helyett.

De óhajítottam ezt, mint a lap igénytelen munkatársa is, kinek működése csak egy csep a nagy tengerben, de ki mindenkor szívesen ajánlom fel csekély tehetőségemet és becsületes akaratomat a „Kol. Köz.” nek, és örömet szolgálom ez ügyet, melyért a lapok eddig is bátran és kitartóan küzdött.

Most már lesz téré a munkatársaknak is, és nem lesznek kénytelenek a cikkeket a térhez, hanem az ügyfontossághoz arányosítani.

Üdvözlöm önt tek. szerkesztő ur! az elhatározásáért, és üdvözlöm annyival is inkább, mert igen jól tudom azt, — de tudni fogja azt mindenki — hogy egy lap megnagyobbítása, költséggel, sok áldozattal és fáradsággal szokott járni.

A bérczes Erdély megerdemli, hogy nagyobb térrel rendelkező napilapja is legyen, — de megerdemli egyszersmind a lap is, hogy minél nagyobb olvasó közbnséget számíthasson zászlaja alatt.

Hisz ha valaha, talán most leginkább van szükségünk oly összetartó — lelki kapocsra, mely az igaz, és nemes ügynek oldalán állva az igaznak és nemesnek bizonyult olvnek és ügynek szolgáljon!

Ha valaha, most van szükségünk összetartásra, működésre és megkötözött, komolyan megfontolt hatadásra, mert míg régente a megállapodást is haladásnak vettük: ma már azt „hanyatlásnak” jelezhetjük.

A lap téré engedett eszköz adott a haladásra, és haladni fog ezzel a jó ügy, megerősödni a párt, és annak hívei. . . .

Ezért üdvözlöm önt, és becses lapját nemcsak az én, hanem a pesti olvasók nevében is.

Legújabb táviratok. Gastein, aug. 19. Tegnap nagy udvari ebéd volt, melyhez a magasabb rangúak mind meghívtak. A német császár az osztrák császárra ürité poharát, mit Róhan herceg ő felsége nevében viszonzott.

Fiume, aug. 19. Tegnap ő felsége születése napján, gyújtott meg Portorében az első magyar kormány által építtetett világító torony, gr. Zichy kormányzó, mint a tengeri hatóság elnöke állal. A torony tízennyeg mértföldnyire világít.

Zágráb, aug. 19. A mai országgyűlésben — a legutóbbi napirend elintézése után — Posilovics igen heves módon a miatt interpellálta a kormányt: hogy az országgyűlési választások miért nem irattak ki mindjárt az országgyűlés legutóbbi feloszlata után, és vajjon a magyar kormány oka-e ennek? Az interpelláló rendreutasítottatott.

Bécs, aug. 19. A „N. Fr. Pr.” jelenti, hogy Auersperg miniszterelnök e hó 22-én vagy 23-án jön Bécsbe. A nevezett lap azt hiszi, hogy — miután gróf Andrássy is a jelzett időben érkezik Bécsbe — a két miniszternek ezen egyidejűleg ideérkezése a külügyekkel, névszerint a három császár berlini találkozásával áll összeköttetésben.

Róma, aug. 19. A király ide érkezett; a németalföldi követet fogadandja, ki elhívó iratát fogja átnyújtani. A koronaherceg a hadgyakorlatok után valószínűleg Spanyolországba fog utazni Amadeus király látogatására. Margit hercegnő egészségi helyzetét — némely hamis hírekkel ellenkezőleg — kitűnőnek mondják.

Berlin, aug. 19. A tegnapi ünnepélyes leleplezésénél azon emlékszóbornak, melyet a „Ferenec József” című testőrségi gránátos ezred az 1870—71 évben elcsatoltak emelt; az ausztriai császárt, mint ezred főnökét, annak születése napja alkalmából háromszoros felkiáltással éltették, és az ausztriai néphymnust játszólták.

Páris, aug. 19. A hivatalos lap a nyers anyagok megadóztatására vonatkozó törvényt, valamint Thiersnek idevonakozó rendelkezését közli.

Belfast, aug. 19. A békéltetések tegnap még egész nap tartottak, a rendőrség kénytelen volt a néptömegre löni, minek folytán sokan megsebesítettek. A csapatok ellogallják az utcákat s fenartják a rendet; mindenfelől rendőri csapatok érkeznek.

New-York, aug. 18. Az angol amerikai bizottmány titkára jelenti, hogy a genfi választott bíróság eddigelő husz esetben határozott és az igényelt kártérítések 3.3. perzentnél kevesebbet hagyott jóvá; az eldöntendő kérdések nagyobb része a szeptemberi ülészekben fog elintéztetni.

UJDONSÁGOK. Kolozsvár, augusztus 20. 1872.

A király e hó 29-én a magyar fővárosba érkezik, és szept. 4-ig maradott, miatt az országgyűlést személyesen megnyitja. Innen egyenesen Berlinbe utazik, hová 6-án fog megérkezni.

A király berlini utazásáról. Ő felsége f. hó 29. 31. között Buda-Pestre jön, és innen Brunnón és Prágán át egyenesen Drezdába fog menni a királyi család látogatására. Drezdát ő felsége, hová 5-én délelőt fog érkezni, 6-án délután elhagyja és az nap este Berlinbe érkezik. Itt öt napot fog időzni, hogy 12-én ismét Bécsben legyen. Az eddigi megállapodások szerint ő felsége kíséretében lesznek, — mint már jelentve volt: gróf Andrássy, gróf Belegarde és gr. Pejachevich főhadsegdek, Beck ezredes és több szárnysegéd stb. A véglegsintézkedés csak ő felségének Bécsbe érkezése után f. hó 22-én fog megtéltetni; Andrássy gróf ugyanakkorra szintén Bécsbe érkezik.

A képviselőház összes hivatalnokainak a háznagyai hivatal részéről tudára adatott, miszerint aug. 22-től kezdve mindenki szabadság idejét lefolytának tekintse, és az naptól kezdve mindenki a képviselőházban hivatalos örüt megtartani kötelességének ismerje.

A szerb congressus megnyitását illetőleg távirja a „P. N.” levelezője: „A király biztos, mert nem akarták ünnepélyesen fogadni, Péterváradon maradt. — Stojkevics sem akarván ily rendkívüli körülmények közt az elnökséget elfogadni, a congressus bizonytalan időig szünetel.”

Szláv kereskedelmi miniszter tudavételeg Pozsony város díszpolgárává választottatott. Az erről szóló okmány néhány nap alatt kész leud, s a miniszter urnak egy küldöttség fogja átnyújtani, mely Justí polgármester, Edl kir. tanácsos, Geryay ügyvéd és Majercsák urakból áll.

Kimutatás a m. kir. pénzerdeknél az 1872 év II. negyedében vert és forgalomba tett fémváltópénzről. Az 1872. év I. negyed végéig veretett 20 krös ezüst váltópénzdarab: 28340569, 10 krös: 48247079 összesen: 10492821 ft 70 kr. Az 1872 év II. negyedében veretett 20 krös: 273580, 10 krös 476579 db. összesen: 102373 ft 90 kr. Összesen 20 krös: 28614149 10 krös: 48723658 db. ösz. 10595195 ft 60 kr. — A pénzerdeknél 1872 év július 1-én levő készlet teszen

20 krös: 149553, 10 krös 42096 drb. ösz. 34120 ft 20 kr. Tehát forgalomba tetetett 1872 június végeig 20 krös: 28464596, 10 krös 48681562 drb. összesen 10561075 ft 40 kr. Pesten, 1872 aug. hó 17-én. A m. kir. állami számvévszők.

A kereskedő ifjuság bizottmány elhatározta, hogy a már 2-er hirdettet s a kedvezőlen idő miatt elmaradt nyári táncvizgalmát folyó hó 25-én ha az idő kedvezni fog a „Nemes” kertben, ellenesetben pedig a városi virágdában az emittet napon mulhatatlanul meg fogja tartani. Czifrák Károly, bizottmányi jegyző.

Brassó helyőrsége N.-Szeben alá vonult el a nagy hadgyakorlatra, legelőbb a tüzéség indult el, utána a huszárezred aug. 16. 17-én pedig a Sándor gyalog ezred, most a 52. honvédszászlóalj gyűl egybe Brassónál ősi gyakorlatra.

A szász lövészek N.-Szebenben tarták meg lövészünnepélyüket, sokat löttek, legalább 2000-et, de a szegét csak egy találta, még pedig egyik lövész humorosan megjegyezte, azért csak egyszer, mert a szeg nem volt azon a helyen a hová a golyók találtak. Este nagy táncmulatsággal zárattott be az ünnepély.

Bartalos István a székelyföldet utazza be, népdalokat gyűjtve.

Meghívás. A kolozsvári ivarosok egylete f. 1872. aug. hó 27-én (Vasárnap) d. u. 3 órakor — ez évi rendes közgyűlést tartja, melyre megjelenni ezenel minden tag felkératik, (Gyűlés helye: a városi községi terem.) az igazgatóság által.

A medgyesi gyűlésről. A szász honismeretű gyűlésben Binder György egy Kézden talált különös emberkoponyát szerinte mongol lehet. — Salzer egy ritka fakínövést mutatott be. A historiai osztályból Marienburg jelenti, hogy a bogátsi káptalan történetével nemsokára elkészül; Fábini káplán egy 15-ik századbeli missalet mutatott be másolatával együtt; Gross K. Szász-Kézdenl kiásattott kelta eszközökről értekezett; Dr. Krauss több régi pénzt mutatott egy aranyat Otto császár idejéből; Fronius Fr. jelenti, hogy Szt. Ágoston több agyagurna találtatott e felett az ő szász fazekas mesterség egyik 15-ik századbeli remek mutató elő. A honismeretű társulat nagygyűlésében Dr. Theil néhai fejezetet olvasott fel „Képek a XVIII. század első negyedéből, Medgyes városáról” című műből. A gyűlést ünnepi lakoma követte. d. u. 4 órakor a marha kiállítás jutalmát osztották ki; azután megnézték a gazdakepezdét. Este táncvigalom.

A bécsi világiakiallításra a debreczeni főiskola több apró érdekes tárgyat fog küldeni. Helyesen tenné az ottani megbizott, ha a főiskolai könyvtárban levő régi debreczeni diákoltönyökből és egyéb requisitumokból néhány kiválóbb példányt a világiakiallításra kiválasztana. E tárgyak nagy érdekességet kölcsönözzenének a magyar tárlatnak.

Fogorvosok congressusa Bécsben közelebb nyílt meg a német fogorvosok congressusa E már negyedik gyűlése az egyletnek, mely elnökévé Clary lipcei orvost választotta. Az egylet a tudományos akadémia termében tanácskozik, s ezuttal különösebben a gyermek fogbetegségeit vette vita alá.

Bismarck Boulogneban. Egyszerre csak híre futott, hogy Bismarck hg e francia városba tölti idejét, nyomára is jötték, hogy ép a tengerparton sétál. Nagy tömeg kíváncsi gyűlt emberünk köré s oly módon közeledtek hozzá, hogy az így bántult idegen jónak látta vendéglőjébe visszahuzódni. Estére azonban kiderült, hogy a Bismarckhoz hasonlóan egyen egy kereskedőház utazó ágense, mire a francziák kikacagták könnyenhivségüket és sajnálták az óknélküli felhívülést.

Bécsből írják a „Pester LI.” nak: A Przemysł körül létesítendő erődítéseknek egy bécsi lapban közlétt részletes terve némi feltűnést okoz Bécsben. Nem mintha e terv valami újság volna, mert hiszen hivatalosan már többször volt szó róla, hanem némi megütözéssel vették, hogy a terv részleteivel oly idő pontban állnak elő, midőn Ausztria, Magyarország, Német- és Oroszország fejedelméi egy imposzus békeünnepre készülnek és különösen Berlinben megakarják pecsételni az egyetértést Bécs és Pétervár között. A bécsiek e följött csodálkozásában, írja a „LI.” csak akkor osztotthatnánk, ha az emittet közlömeny hivatalos forrásokra volna visszavihető, mely esetben szeliden mondván, nem igen tapintatosnak tartottuk volna; Az ilyen ügyek azon dolgok közé tartoznak, melyeket tenni, de nem kimondani szokás, legkevésbé pedig oly éles alakban, a mint történt. Még megfoghatlanabb az ilyen közlemények

ezéjla, ha valónak bizonyulna, hogy a hadügyminiszteri-ümnek 1873. költségvetésébe felvett költségvetési föbbletben a przemisly erődítésekre igényelt összegek a legnagyobb helyet foglalták és kitörültek, a terv tehát egyelőre elhagyottnak tekintendő.

A francia republikánus gárda zenekarárt az amerikaiak, mint tudjuk, meghívták volt a bostoni óriási hangversenyre. E zenekar Chicagóban is adott kilencz zeneestélyt s ezeken 25,000 dollárnál többet vett be; ez összegből 6% a jótékony egylet javára esett, míg a maradékon a zenekar osztozkodott föle részben a vállalkozóval. Az amerikaiak mindenféle nagy lelkesültséggel fogadták a francziákat s Chicagóban fényes banket rendeztek számukra távozásukkor, melyen a banket elnöke két arany és 53 ezüst érmet is nyújtott át nekik eme felirattal: „Chicago városa a republikánus gárda zenekarának.” Egyszersmind a következő toasztot mondotta: Az önök látogatása Chicagóban általában a Egyesült-Államokban nemcsak ovató és szakadatlan diadal, mely nemcsak büszkeséggel töltheti el önökét Franciaország dicsőségének féltékeny becsmérőivel szemben, s egyszersmind biztos záloga azon tiszteletnek, rokonszenvenek és becsülésnek, melyet önök annyi különböző nemzetek kebelében élveznek. Az önök látogatása e földrészen a zeneművészet egy újabb rangjának kiindulási pontja, s a legszebb bátorítás ez ország zenészeire nézve, hogy azon tőkélyre törekedjenek, a melyet önök elérték. Franciaország szerencsétlenségei nem diadalmaskodhattak fölötté s megmaradt neki népe, mely művészeket és hősoket nevel. Epen midőn azt hitték ellenségei, hogy közel van a végönaglásához, emelkedett még nagyobb erősebb és virágzóbb alakban Uraim, visszatérőkkel mondják el Thiersnek, mondják el Franciaországnak, hogy ez a mi reményünk, ez a mi meggyőződésünk, A zenekar e hó 21—22-én érkezik a Washington gőzönsön vissza s Havre városa távirati uton már felszólította, töltson megérkezéttével néhány napot falai között, e célból nagyszerű fogadtatási ünnepélyre készül a város.

Az üstökös Nevada amerikai államban mult július hó 20-án este rémületes égi tűnemény, egy nagy volt látható több másodpercen át s midőn létűnt borzasztó robbanás hallatszott mit földrengéshez hasonló rázkódás követelt úgy, hogy a városok s falvak lakosai rémületükben az utcákon s mezőn sereglettek össze.

A Salzburgi Loosokat illető hirdetményre felhívjuk a t. cz. közönség figyelmét, előnyösök s egészen 26 ft o. é. részletre 30 ft. havonkint 1 fttal és 19 kr. stempelrel, a bécsi kereskedelmi bank váltóírodájában kaphatók Graben 13.

Távirati tudósítás a bécsi börszéről. Augusztus 17-ről: 5% Metalliques 65.40, 5% Nemzeti kölcsön 71.70, 1860-diki államkölcsön 103.30. Bankrészervények 88.1. Hitelrészervények 33.960, London 110. Ezüst 108.25. Cs. kir. arany 526, Napoleonod 873.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 84.25, Temesi 84.25, Erdélyi 79.75, Horv.-Slavon 83.75.

Felelős szerkesztő: Sándor János.

NYILT TÉR.

11-20

Titkos betegségeket tehetetlenséget (elgyengült férfierőt) gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebészudor, szülész és szemész

Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádoruczca 13. szám, 1. emelet 14. sz.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Meghívás az ujon kibocsátott Salzburgi Kölcsön-sorsjegyek vásárlására. Alóírt váltóírodának van szerencséje ezenel nagybecsült t. cz. magán vásárlói- és üzletbartainak jelenteni, hogy az országfőváros Salzburg által kibocsátott Lotto-kölcsön, melynek első húzása már szeptember 5-én főnyeremény 40,000 ft. alóírt által ép most adatott ki. E Lotto-kölcsön 1.728.300 ft. o. é. tesz s 40 év alatt 3.952.980 ftnyi o. é. jelentékeny összeggel fizetetik vissza. Fel van osztva részletkötelezvényekre (Loosok), melyek mindenike legalább 30 fttal o. é. sorsoltatik ki. Ezen minden 5 húzás 40,000, 30,000, 15,000 ft., stb. főnyereményekkel, a Loosok minden lehető biztonságot nyújtanak, miután Salzburg országfőváros minden vagyonával, Egyszerű sorsjegy ára 26 ft o. é. Azonban arra igyelem tétünk, hogy alóírt váltóíroda a Lotto-kölcsönnek csak egy részét hajlandó és árban kiadni, miután ez annyira előnyösen dotált Loosok nagyban kerestvén, az árak bizonynyal emelkedni fognak. Hogy mindenki maga idejében hozzájutthasson az ily Loosokhoz, kaphatók részletes fizetés mellett is 30 ftért úgy, hogy havonként 1 ft és stempelre egyszersmindenkorra 19 kr o. é. fizetessék, s még is már a legközelebbi húzásnál játszanak a 40,000 ftos főnyereményre és a többiekre is. Megrendelések az illető összeg beküldése mellett azonnal teljesítetnek. Azon üzletbartok kik a salzburgi Loosok elárúsításával foglalkozni akarnak forduljanak alóírt váltóírodához. A bécsi cs. k. kiváltságolt keresk. bank váltóírodája, előbb Sothen C. János, Graben 13.